

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Spes & Fiducia, Cuius Iudicisqve Dei, Erga Homines In Hac
Vita Existentes, Firmata**

Stengel, Georg

[S.l.], 1645

Capvt. VI. Diuinæ bonitatis iudicia, in sacramento Baptismi &
Confirmationis, gratiâque diuina, mirabiliter suppeditatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49823](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49823)

frumentum, & vinum, & oleum, & argentum multiplicavi ei, & aurum, quae fecerunt Baal, quasi dæmonis, non Numinis dona; ab Inferis, non à Superis impetranda. Si qua re indiges, Patrem adi, non hostem, apud quem, qui volunt diuites fieri, incidunt in tentationem, & in laqueum diaboli. Hinc tam multi, ob amissam vnicam vaccam, aut leue damnum, seipfos suspendunt: verè enim in laqueum diaboli incidunt, quem illis tendit.

1. Tim. 6.
9.

C A P V T. VI.

Diuinae bonitatis iudicia, in Sacramento Baptismi & Confirmationis, gratiaq; diuina, mirabiliter suppedi-

tatis.

§. I.

Saulo fidei, Eunuchò baptismi gratia quàm in-
speratò oblata?

Vòd si, iudicio Dei, à pecunijs alijsque terrenis bonis homines defertissimi tantã habent compensationem, vt vel diuinitus pecuniã inuentur, vel alia accipiant bona pecunijs longè præstantiora: quid egenti non erit sperandum de cœlestibus thesauris? Inter quos est di-

uina

uina à Christo promanans gratia, quæ minimè opinantibus atque etiam haud merentibus sæpe affulget & datur; diuinæque Sacramenta, quæ mirabili prouidentia instituta, mirabiliore modo nonnunquam hominibus offeruntur. Nempe non minùs menti, quam corpori mortalium iudicat prospiciendum Deus; qui sæpe illa occasione aut ratione adest, qua minimè putauisses. Ita ex Saulo Paulum fecit, quando eum Ecclesiam discipulósque Christi flagrantissimè persequentem, ipsa cæcitate oculorum, illuminauit. Ibat spirans minarum & cadis in discipulos Domini: & subito circumfulsit eum lux de cælo. Ita vir Aethiops Eunuchus, potens Candacis reginæ Aethiopum, à Philippo, in fide, eruditur insperatò. Mittitur ab Angelo Philippus ad viam, quæ descendit ab Ierusalem in Gazam, & nec dum ipse scit, cur mittatur. Mittitur & ad currum, in quo sedebat Eunuchus. Occurrit locus opportunissimus Isaia, de Christi Passione, prophetantis: occurrit & aqua: denique & ipsi Eunuchus occurrit, vt diceret: *Ecce aqua, quid prohibet me baptizari?* Ad hunc modum lauit Aethiopem, sed vtiliter, Deus, nihil minùs, quàm, de hoc lauacro cogitantem, cum

Act. 9. 1.

Act. 8. 27.

domo exiisset. Sed tamen Saulus, quando in mala via iter faciebat; Aethiops, cum Deum quæsiuit, conuersus est. Vnde admiranda Dei iudicia se se aperiunt, qui & sequentibus, & persequentibus venit obuius ad auxiliandum.

§. II.

Fides & miraculosus baptismus, à Petro Apostolo custodibus, in carcere, ministrantur.

Baron. 1.
2. An. 68.
& Thom.
Boz. lib.
1. de sig.
Eccl. c. 16.

Id autem, quod Eunucho baptizato, Pauloque conuerso euenit, in omnibus Sacramentis contigisse, potest ostendi. Nam in primis de aqua etiam diuinitus ad baptismum oblata, illud refert Baronius. Cùm An. Christi sexagesimo octauo S. Petrus Apostolus in carcerem Mamertinum missus à Processo & Martiniano militibus asseruaretur, ipsos suos hos custodes ad Christi fidem adduxit. Iam crediderant; sed defuit aqua baptismi necessaria. Non defuit ergo Deus. Extemplo, quasi saxo vena esset secta, ita, in vicem sanguinis, fons erupit: qua aqua Processum & Martinianum tinxit Petrus. Nemo loco diffidat, qui Deo fidit. Nusquam & nunquam illi deest, quod prodest: quosq; mortalium iudicia sæpe abiectissimos ne pistrino qui-

quidem dignos censent, eos diuinus oculus ex persecutoribus Apostolos, ex lictoribus martyres, denique ex nigris candidos facit atque cæli candidatos.

§. III.

Misericordie opere baptismus à peccatrice impetratus.

Stupendum eiusmodi Dei iudicium fit manifestum etiam ex alia, commemoratione digna, historia, quam, sub Paulo Episcopo Alexandrino, circa annum Domini quingentesimum trigessimū septimū contigisse, in Prato spirituali, his verbis legimus. *Narravit nobis (inquit Ioannes Mofcus cognomento Euiratus) Abbas Theonas Theodorus, quòd Alexandria, sub Paulo Patriarcha, puella quedam relicta fuerat pupilla, à parentibus magna facultate locupletibus. Erat autem adhuc sine baptismo. Die verò quadam ingressa pomarium, quod sibi reliquerant parentes eius (sunt enim in medio ciuitatis pomaria) vidit quendam parantem sibi laqueum, ut se profocaret. Cucurrit igitur, & dixit ei: Quid facis, homo? Dixit autem ei: Dimitte me, mulier, quoniam in multa tribulatione sum. Quæ ait illi: dic mihi causam, & fortassis iuuare te potero. Dixit illi: Graui ere alieno premor, & valde*

Prato
spirit. c.
107.

valde suffocor à creditoribus, elegiq; potius vitam semel finire, quam quotidie mori. Quæ dixit illi: Quæso te, accipe omnia, quæ habeo, & redde: tantum ne perdas te ipsum. Sumens verò ille reddidit omnia. Puella ergo angustiari cœpit non habens, qui sibi curam gereret. Itaq; destituta parentum solatio, fornicari instituit, & inde sibi victum querere. Dicebant ergo viri illi sancti: Quis nouit ista, nisi solus DEVS? quomodo scilicet permittatur anima, propter causam aliquam ipsi soli cognitam, ad tempus derelinqui? Post aliquantulum temporis infirmata est puella, & in se reuersa compuncta est, orauitq; Pontificem, vt faceret illam Christianam. Omnes autem aspernabantur eam, dicentes: Quis hanc suscipiat, quæ meretrix est? affligebatur autem vehementer. Cùm verò in his esset angustijs, astitit illi Angelus, in specie hominis, cum quo misericordiam fecerat. Cui illa dixit: Cupio fieri Christiana, & nemo vult pro me loqui. Qui ait: Nunquid re verà istud cupis? Respondit illa: Vtiq; Domine, & deprecor te, vt hoc mihi impetres. Qui ait: Noli tristari. Ego adducam aliquos, qui te accipient. Adduxit ergo alios duos & ipsos Sanctos Angelos, duxeruntq; illam in Ecclesiam. Rursumq; se ipsos transformantes in personas quas-

dam

dam illustres, & notas ex ordine Augustalium, vocant Clericos, Presbyterum, & Diaconum, qui in hoc ipsi constituti erant. Dicunt eis Clerici. Vestra charitas pro ea pollicetur? Illi autem responderunt: Etiam nos pro illa pollicemur. Sumentes ergo illam baptizauerunt: & albis induta rursus ab eis subuecta est. Quam cum deposuissent, euauerunt. Vicini ergo, cum illam albis indutam viderent, postquam recesserunt illi, dicunt ei: Quis te baptizauit? Nuncianit autem eis rem totam, dicens: Venerunt quidam, & tulerunt me in Ecclesiam, locutiq; sunt Clericis, & baptizauerunt me. Et dixerunt ad eam: Qui sunt illi? cum verò non posset dicere, qui essent illi, abeuntes nuncianerunt Episcopo. Dixit autem Episcopus his, qui ad baptizandum constituti erant: Vos illam baptizastis? Et confessi sunt, se illam baptizasse exoratos ab illo & illo Augustalibus. Porro accersitis ex Pratorio his, quos Clerici dixerant, dixit Episcopus: Num ipsi pro ista fide insistis? Qui dixerunt: Neq; nonimus, neq; conscy nobis sumus, hoc fecisse. Tunc verò iam cognouit Episcopus, DE I hoc opus esse. Connocansq; illam dixit ei: Dic mihi, filia, quid gessisti boni? Quae ait: Meretrix existens, & paupercula, quid boni operari potui? Dixit illi Episcopus: Nihil-

ne omnino operata es? Dixit ei: Non, nisi quòd, videns quendam, qui à creditoribus premebatur, se suffocare volentem, datà illi omni substantià meà, liberaui illum. Et his dictis, continuò obdormiuit in Domino. Tunc Episcopus glorificans Dominum dixit: *Iustus es Domine, & rectum iudicium tuum.*

§. IV.

Bonitas diuina, etiam in operibus, quibus de condigno nihil debetur, remunerandis.

Hoc baptismo vel meretrici, ante mortem, diuinitus procurato; non tantum mirabilia & arcana Dei iudicia illustrantur; sed etiam erudiuntur illi, qui, quæ olim piè gesserunt, frustra, esse gesta existimant. Bonus est Deus, etiam illorum operum non obliuiscitur, quæ mortali delicto extincta sunt. Illis enim etsi cœlum non debeat: enimuero etsi de condigno nihil omnino debeat, tanquam Dei inimicis, nisi pœna; congruum tamen existimat Deus, vt aut bona recipiant in vita sua; cum Epulone illo, aut vt illis aliunde via ad cœlum aperiatur. Et quis inennarrabilem bonitatem illius dignè admirari, quis pro ea dignè gratias agere queat? ait Blossius. Nam cum nemo ad salutem perueniat, qui non vel tantillum charitatis habeat,

vt est

Luc. 16.
25.
Ludouic.
Blossius
in Cano-
ne vit.
spirit. cap
2.

ut ex amore Dei, saltem in extremo vita positus, poenitentiam agat, auerseturq; peccata: ecce ipse misericordissimus hominumq; amantissimus Deus, saepe se usq; adeo benignum & amabilem etiam desperatissimis peccatoribus (quos alicuius virtutis merito insignitos esse cognoscit) sub mortem exhibet, ut illi ex intimis precordijs doleant, quod offenderint tam pium Conditorum atq; Redemptorem. Per quam nimirum poenitentiam, apti redduntur ad salutem consequendam; & peracta tali peccatorum purgatione, qualem diuina iustitia quaesierit, in aeternum caelestis regni gaudium introducuntur. Profecto in altissimo secretissimoq; profundo latet fons ille inexhaustus, unde tanta pietas ad nos dimanat; unde tanta misericordia super nos effunditur: de qua qui desperat, Deum bonum & veracem esse negat, in Spiritum sanctum blasphemus: Hæc ille.

§. V.

Nulli, ob opera à se præstita, presumtuosè agendum, nulli desperandum esse.

At ne, qui vel eleemosynæ, vel alterius cuiusdam boni sibi operis conscius est, temerariè præsumat, sibi que certò Numinis gratiam promittat, etiamsi in grauiascelestia prolabatur; sciat multos, immo plurimos

mos in Inferno ardere, qui vel antè, quàm se flagitijs inuoluerent, vel in ipsa scelestà vita, sanctissima quædam opera præstiterunt. Nouit Deus illa temporali aliqua felicitate compensare; ad quod ipsum etiam, vi iustitiæ non astringitur; quamuis id, præ bonitate sua, faciat. Multa utique laude & honore digna fecit Aman, quem tamen Asuerus justè suspendit, quia ille, quidquid, præmio dignum egit, crudelitate sua euerit: Hunc morem passim Principes obseruant; gladio addicunt rebelles, qui antè charissimi extiterunt. Ioab quantus fuit; apud Dauidem? non ille etiam per æstates hibernando, sed vel in summis frigoribus, aut asperrima tempestate, manus strenuè conferendo, bellauit; non, velut malus Fabij imitator, ociosè cunctando, sed pugnando assiduè, rem restituit. Quot non victorias retulit? quot non hostes interemit? quantas nõ sedauit rebelliones? & tamen; quando, *appropinquauerunt dies Dauid, ut moreretur, præcepit, inter cætera, Salomoni filio suo, dicens: Tu quoque nosti, quæ fecerit mihi Ioab filius Saruia, quæ fecerit duobus principibus exercitus Israel, Abner filio Ner, & Amasa filio Iether: quos occidit, & effudit san-*

Esther. 7.
9.

3. Reg. 2.
1.

sanguinem belli in pace, & posuit cruorē pralij, in baltheo suo, qui erat circa lumbos eius, & in calceamento suo, quod erat in pedibus eius. Facies ergo iuxta sapientiam tuam, & non deduces canitiem eius pacificè ad inferos. Cur non idem faciat Deus? Enimverò sæpè etiam facit. Quamobrem Saul regem sic compellavit Samuel: Nonne, cum paruulus esses in oculis tuis, caput in tribubus Israel factus es? unxitq; te Dominus in regem super Israel? Et rursum: Pro eo, quod abiiecisti sermonem Domini, abiicit te Dominus, ne sis rex. Nec tantum folio, sed etiam vita (& utinam non etiam vita æterna!) illum excidere passus est. Nemo ergo temerè peccet, etiam virtutis sibi conscius. Tantali hortus sunt virtutum opera vitij, velut spinis, suffocata. Nemo etiam desperet, immò tantò promptiùs liberalitatem, clementiam, aliáq; pietatis opera exerceat, quia, sperare potest, si non præfidenter ac præsumptuosè, sed casu, aut imbecillitate quadam labatur, Deum ea ipsa opera aspecturum, apud quem misericordes misericordiã consequuntur. Quod congruum esse dixi, conueniensque diuinæ bonitati, atq; ex recitata historia constat.

1. Reg. 15.
17.

Matth. 5.

§. VI.

*Genesij mimi mira conuersio & baptis-
mus.*

Martyro-
log. Ro-
man. V-
Iuardi 25.
Augusti.

Et cur animum despondeant isti ? cum nihil penitus vnquam merentes non raro respiciat Deus. Genesius, tempore Diocletiani, Romæ, mimus & thymelicæ artis magister, in publico theatro, de Christianorum mysterijs, Imperatori, per ludibrium, delicias facturis ægrotum se simulans baptismum poposcit. Euocato mimico presbytero, & exorcista, cum ludere vellet, repente serio egit. Quippe, diuini Spiritus impulsu, mutatus, inter ipsos sacrilegos iocos, Christianus factus, mimorum nugamentis, immo iam vi sua non carentibus simulacrorum Sacramentorum arcanis absolutis, albis vestibus indutus, atque etiam ad sanctorum martyrum similitudinem, à militum petulantia raptus, de religione interrogandus Imperatori exhibitus, in editiore loco consistens sic cœpit perorare: *Audi, Imperator, audite Quirites, & omnes exercitus, populique huius ciuitatis. Eo apud me Christiani loco fuere, ut in derisum despectumque illorum, sacros ritus, coram vobis, explodere vellem. Ita eram animatus. Ast ubi primum*

me aqua nudum contigit, & interrogatus, credere me, respondi, mirabile se se oculis meis exhibuit spectaculum. Nam manum quandam vidi supra me caelesti è regione. Et iuxta me Angeli steterunt clarissime fulgurantes. Hi è libro quopiam, omnia, quae ab infantia usq; male perpetravi, recitauerunt, atq; illico in aqua diluerunt; post quae, me mihi ipsum ostenderunt nive candidiorem. Talis prodeò ex hoc balneo. Nunc igitur & tu, Imperator, & vos satrapae, & quotquot me ludentem spectavistis, mecum resipiscite, & Christum verum Deum esse credite, per quem aeternum salui esse possumus. Dixit, & Imperatorem, quem oblectatum venerat, in furorem dedit, a quo Plutiano traditus, dirissime; pro Christo, est excruciatu. Nam equuleo tortus, fustibus caesus, vngulis laceratus; facibus vltus, denique capite truncatus, nobilissimam martyrij lauream reportavit. Inter quae tormenta omnia, nulla illi alia vox excidit, quam ista: Non est rex, praeter Christum, pro quo, si milies occidar, ipsum mihi de corde auferre non poteritis. Sic diuina bonitas etiã indignis atque immerentibus offert gratiam, qua repente sanctissimi & fortissimi efficiantur. Neque sine iustissimo consilio. Quia, vt su-

Ludovic.
Blosius in
Canone
vit. spir.
cap. 2.

pra laudatus author ait: *Quanto plura, quanto graniora sunt ipsa peccata, qua donat, & quanto indigniores miserabilioresq; sumus nos, quib; ignoscit; tantò gloria eius magis elucescit.* Mihi enim uerò etiam videtur voluisse vim baptismi ostendere, in quo etsi neq; intentio ministri, neque suscipientis, ab initio, fuit, tamen & illa diuinitus impleta, & hæc opere ipso suscitata tantum effectum sortita est, ut, sine mora, ex illusore fieret confessor; ex mimo Diocletiani, Seruus Christi; ex sacrilego denique, cultor sacrorum & Martyr. Adde, voluisse etiam Redemptorem nostrum hoc exemplo demonstrare, quod verbo aliquando docuerat, nempe nos non debere esse vindictæ appetentes. Nam ecce, **Matth. 5.** qui dixerat: *Diligite inimicos vestros, benefacite his, qui oderunt vos: & orate pro persecutibus & calumniantibus vos: etiam causam reddidit: ut sitis filij Patris vestri, qui in coelis, est: qui solem suum oriri facit super bonos & malos: (hoc est, qui bonis & malis benefacit) & pluit super iustos & iniustos, seu qui cruces atque aduersa æquè iustis ac iniustis, licet diuersis de causis, mittit. Nullus ergo clypeum debet abijcere, in hac vitæ istius ancipiti pugna: etiam si iniustus sit, pluuia tribu-*

tribulationum illum poterit abluere, aut aqua baptismi, si nondum sit ea tinctus: etiam si malus, si cæcus in fide, solem diuini luminis super eum oriri faciet, cum minimè sperabit. In Genesio discat, animarum nostrarum Pastorem Christum IESVM sæpe ouem ex ore lupi eripuisse.

§. VII.

Philemonis triplex baptismus.

Quantus autem sit amor succurrendi in Deo, præsertim per baptismi sacramentum, quod de medijs necessitate est, ita ut, sine eo, vel in re, vel in voto, suscepto, saluari nemo possit, ostendam alio luculentiore exemplo, vbi legimus, & fluminis, & flaminis, & sanguinis baptismum, in vno homine, confluxisse; quorum etsi baptismi singuli suffecissent, voluit tamen omnipotens Mundi Gubernator declarare, aliunde desertos à se non desereri; & quo pacto possit *super iustos* vtilissimè *pluere*. S. Philemon tactus cœlesti lumine, Christum vltro profitebatur, & pro eo mori desiderabat. Stabat iam Martyr ad tribunal, & sedebat Præses tyrannus. Ille damnari optabat, iste cupiebat absoluere reum. Quare Philemoni obicit, frustra illum esse, cum neque Christia-

Laurent.
Sur. tom.
6. die 4.
Decemb.
in vita eius c. 32.
ex Metaphrast. & Aloys.

nus quidem omnino factus sit, neq; baptismum accepisset. Hæc aliaque multa, cum effutijisset Præses, è multis paleis paulum fructus collegit. Immo quasi oleum flammæ subministratum esset, ita diuino amoris igne exardescens Philemon exclamauit. *O ignem spiritalem*, inquebat, *qui accensus es, in meis precordijs! ô quantum tibi debeo, ô Præses, quod me etiam inuitus maximis affecisti beneficijs sacrum baptismum in memoriam reuocans.* His Præsidentem cum allocutus esset in media turba consistens, *Rogo vos vehementer*, exclamauit, *Si quis inter vos præest Christianis, & contemnit tormenta, propter pietatem, adscito, & me impertiat baptisate.* Dixit, stetit, expectauit; nemo vnus prodijt, qui periculum auderet cõtemnere tam præsens. Postquam igitur vidit, omnes timore victos silere, neque opis quidquam in homine vllõ esse, calidè lachrymans, in hanc vocem erupit: *Deus meus, Christe, qui me benigne adspiciens à profundo errore reuocasti, ne sic me despicias diuinum baptismum minime assecutum.* Sed quouis modo ostende mihi sacerdotem & aquam, à quo, & in qua, similiter atq; alij Christiani, baptizer. Vix ea dixerat, cum nubes, densa cœlum contraxit, & è sublimi se se de-

mittens stantem medium circumdedit, effu-
sóque imbre, eum abluit, Christo ipso ce-
tera ad baptismum necessaria faciente. Mox
nubes, officio hoc peracto, se se postliminò
in altum recepit. Martyr autem, in oculis
omnium, caelesti rore baptizatus, *Vobis in-*
quit, omnibus videre licuit, qui Christiani qui-
dem estis, nondum autē vultis manifestam esse
vestram pietatem, quemadmodum, cum nul-
lus utiq; ad me ausus esset accedere, ipse veniens
apertè Domin⁹ me maximo dono impertyt bap-
tismatis. Videte ergo, ut turpi & illiberali ti-
more liberemini. Quin etiam tu quoq; aspice,
Præses, relictâ, qua nihil habet utile, insaniâ:
cognosce, cuinam Deo te ipsum, absq; ratione fe-
ceris inimicum, & quemadmodū, eo Iudice, sis
luiturus poenas. Ad hunc modū triplici bap-
tismo candidus ad cœlestem coronam Phi-
lemon est promotus. Defuit illi, in terris,
aqua; missa est de cœlo: defuit homo, qui
baptizaret; adfuit Deus, qui baptizavit.
Magnū hinc & solatium capere possunt pu-
fillanimes; & documentū negligentēs. Pu-
fillanimes quidem, qui sæpe nimis sunt an-
xij, verentes, se aut omnino, aut certè non
rectè esse baptizatos. Ament Deum super
omnia: detestentur super omnia peccatum:

dicant ex animo : *O ignem Spiritalem, qui accensus es in meis precordijs ! & confidant, Deū ad futurum, atq; eos, per hunc ipsum baptismum Fluminis, saluaturū. Negligentes autem discant baptismum æstimare. Suffecisset Philemoni Deū tantopere amanti baptismus Fluminis : suffecisset tanto martyri baptismus sanguinis ; & tamen Christus baptismum Fluminis ei vnà impertijt, vt humanam foecordiam corrigeret, quæ sæpe parum pensi habet, à qua obstetrice, filij, siue in Dei, siue in Diaboli nomine, baptizentur. Et tamen, nisi quis renatus fuerit denuo, non potest videre regnum Dei.*

§ VIII.

Ad Confirmationis sacramentum chrisma diuinitus augetur.

Woltan.
Wintou.
in vita. S.
Ethelov-
voldi
c. II. &
Sur. tom.
4. die 1.
August.

Hoc prouidentissimum diuinum iudicium, in alijs quoq; Sacramentis sæpe eluxit. Ex Woltano Wintouienſi monacho constat, clericum, cui à S. Ethelovvoldo Wintouienſi Episcopo sacri erat Chriftatis cura demandata, minùs aliquando olei, quàm res posceret, accepisse, atque illud ipsum, in itinere amisisse, mirabili Dei artificio, parum auferentis, vt multum redderet. Itaq; Episcopo pueros puellàsque (neque enim in

viri-

virilem aut senilem ætatem tunc sacramen-
 tum istud differebant) confirmare volente,
 neque habente Clerico sacri olei ampullam,
 turbatio magna extitit. Anxius Clericus vi-
 am ijsdem vestigijs, recalcat, recurritq; eò,
 vnde venerat. Dum, oculis huc, illuc, cu-
 riosè missis, rem perditam indagat, reperit
 ampullam in via iacentem, insigni auctu lo-
 cupletatam. Nam, quæ antè nec media sui
 parte plena fuerat, iam oleo sacro, vsque
 ad summum marginem referta, toti multi-
 tudini sufficiebat, ad petitum Confirmatio-
 nis Sacramentum suscipiendum. Igitur, qui
 mulieri Sarephtanæ, per Eliam, dixit: *Hy-* 3. Reg. 17.
dria farina non deficiet, nec lecythus olei minue- 14.
tur, ille etiam, ad spirituales usum, oleo
 addidit incrementum.

§. IX.

*Confirmationis sacramentum non esse
 negligendum.*

Is ergo inuocandus est, qui nouit elicere Deut. 32.
mel de petra, oleumq; de saxo durissimo; siue id 13.
 ad corporis sustentationem requiratur, siue
 ad animi salutem. Fatuis Virginibus simi- Matt. 25.
 les sunt, qui non ad Deum, sed ad homines 8.
 dicunt: *Date nobis de oleo vestro.* Quod fanè
 faciunt, quicunque non negligunt oleum,

I § quo

Euseb.
lib. 6. Ec-
cles. c. 35.
Niceph.
l. 6. c. 3.

quo cibos condiant, aut corporis leniant tu-
bera & cruciatus; at de sacro oleo, quo ani-
mā in fide confirmant, nihil omnino curant.
Hinc tam sunt ad luctam, contra cacodæ-
monem aut Mundum, ineundam imbecil-
les. Hinc adeo parum, pro Religione labo-
rant. Hinc castra & signa Ecclesiæ tam faci-
le deserunt, & qui pro Catholicis stare debu-
erant, sunt primi hæreticorum defensores.
In Nouato Exemplum recenset Eusebius &
Nicephorus. Is, in morbo, baptismo tinctus,
post morbum, supersedit Confirmatione si-
gnari. Quare, persecutionis tempore, me-
tu victus, presbyterum se negauit. Negatis,
ô fatui, Christum, quouis periculo terremi-
ni; quia à Deo oleum, & Spiritus S. vnctio-
nem non flagitatis. Apud vos ergo Christus
& oleum & operam perdidit, frustra pro vo-
bis passus, frustra Confirmationis Sacramen-
to vim passionis & sanguinis sui largitus.

C A P V T VII.

*Prouidentiæ iudiciijq; diuini Bonitas, in
Spirituali SS. Eucharistiæ alimento miri-
ficè subministrato, declaratur. Vbi etiam
docetur, quàm grata sit Deo, Spi-
ritualis communio.*

§. I.